

[Dalby.]

maa dette jo i stor Udstrækning foregaa paa den Maade, at man gaar til en yderligere Indskrænkning af Arbejdstiden, at man opstiller et nyt Ideal, 40 Timers Ugen. En saadan Indskrænkning vilde jo kunne betyde, at et større Antal Arbejdere kunde komme i Virksomhed. Det vil sige, det kunde der, dersom der saa ikke samtidig foregaa det, at man forøger Arbejdsintensiteten, og det er noget, der meget let kan komme til at ske, fordi der vil være Tilbøjelighed dertil baade hos Arbejdsgiverne og Arbejderne. Det lader sig maaske ikke gøre — i hvert Fald vil det for det meste ikke lade sig gøre — inden for Bedrifterne at indskrænke Arbejdstiden og sætte flere Arbejdere i Virksomhed; uden at samtidig Lønnen formindskes, og dette vil Arbejderne jo være Modstandere af. Det modsatte, at Lønnen skulde fastholdes og Arbejdstiden forkortes, vil Arbejdsgiverne jo modsætte sig; de vil mene, at det ikke vil kunne gennemføres, og i mange Tilfælde vil det heller ikke kunne gennemføres; derfor vil der være meget stor Modstand imod dette. Men for at det skal nytte noget at indskrænke Arbejdstiden, maa der indtages flere Arbejdere i Virksomhederne til at udføre det samme Arbejde, ellers har det ikke nogen Værdi.

Inden for Handel og Kontorvæsen mener jeg, der i høj Grad kunde tiltrænges en Indskrænkning af Arbejdstiden. Saa vidt jeg har forstaaet — og jeg har hørt det fremført fra flere Sider, ogsaa fra Folk, der kender Forholdene i Udlandet —, er det paa disse Arbejdsomraader her i Landet saadan, at Arbejdskraften er spændt haardt for i mange Virksomheder. Det at sidde paa en Kontorstol i 8 Timer og arbejde med Maskinskrivning, Stenografi, Korrespondance, eller hvad det nu kan være, tager haardt paa Arbejdskraften. Derfor mener jeg, der vil være god Grund til at indskrænke Arbejdstiden paa dette Omraade og samtidig indføre mere Arbejdskraft i Bedrifterne, altsaa fordele Arbejdet.

Inden for Landbruget er Forholdene vanskeligere end næsten noget andet Sted, fordi der her gør sig det Forhold gældende, at Landbruget, som det er stillet i Dag, ikke er i Stand til at betale saa høj en Løn, som Arbejderne kræver og paa en vis Maade i Virkeligheden er berettigede til at kræve, nemlig naar de sammenligner sig med Arbejderne i andre Erhverv. Det er Landbrugeren paa Grund af mange forskellige Forhold ikke i Stand til, ogsaa paa Grund af, at de for en Dels Vedkommende har en større Gælds-

byrde at bære paa, end de burde have. Hvis det ikke er muligt at ændre dette Forhold — og jeg har i hvert Fald ikke hørt herinde noget Forslag, som jeg troede paa kunde bringe os noget videre frem i den Retning —, saa maa man sige, at Landbrugets Arbejdere faktisk ikke kan opnaa den Løn, som de mener at kunne kræve, naar de sammenligner sig med Arbejderne i andre Erhverv. Landbruget skal jo have den fornødne Arbejdskraft. Landbruget er den Kanal, hvorigennem vi tilbytter os de Raastoffer, vi maa have fra Udlandet; det er endnu den Dag i Dag derigennem, vi faar den væsentligste Del af dem. Derfor er det af Betydning for hele Nationen, at Landbruget drives intensivt, og dette kan ikke gøres, uden at det faar den fornødne Arbejdskraft. Der maa altsaa findes en Udvej til at faa dette Forhold bragt i Orden, og jeg kan ikke se, at der er nogen Mulighed for at forhøje Landarbejdernes Løn ud over, hvad der maa siges at staa i et rimeligt Forhold til Landbrugets Evne til at betale. En mindre Gaardmand eller Husmand, der ikke har Renteindtægt, har jo i Almindelighed ikke saa forfærdelig stor en Indtægt, og jeg mener, at Forholdet i Virkeligheden maa være det, at Landarbejderne ikke kan kræve at faa en større Gennemsnitsindtægt, end selve Erhvervet har. Det bliver man nødt til at henholde sig til. At Arbejderne skal have den samme Løn næsten over det hele ganske uden Hensyn til, hvordan den Bedriftsvirksomhed er stillet, som de arbejder i, er en Fordring, som man vel kan stille, og som man kan kæmpe for, men som man faktisk ikke kan faa gennemført. Jeg mener altsaa, at der maa tilstræbes dette, at Landarbejderen kan opnaa samme Levefod som Husmanden og den mindre Gaardmand. Hvordan det skal sikres ham, er saa det store Problem. Det var det, det ærede Medlem Hr. Kristen Amby var inde paa i Gaar, og jeg finder i og for sig, at der var mange fornuftige Ting i det, det ærede Medlem fremførte. Det er jo saaledes, naar Talen er om Landarbejderens Forhold, at det ikke alene er afgørende, om han har en høj Løn, det er ogsaa afgørende, om hans Forhold i andre Henseender er acceptable. Landarbejderen er jo Landbruger ligesom Husmanden og Gaardmanden, og der er mange andre Ting, der holder ham til at blive ved Landbruget, end egentlig hans Løn. Han føler sig ved Tradition og Oprindelse knyttet til Landet og Virksomheden derude, og disse Ting, der binder til Landet, er i og for sig stærke, som de er det for Landbostanden overhovedet. Men selvfølgelig kan disse hans Bevæg-